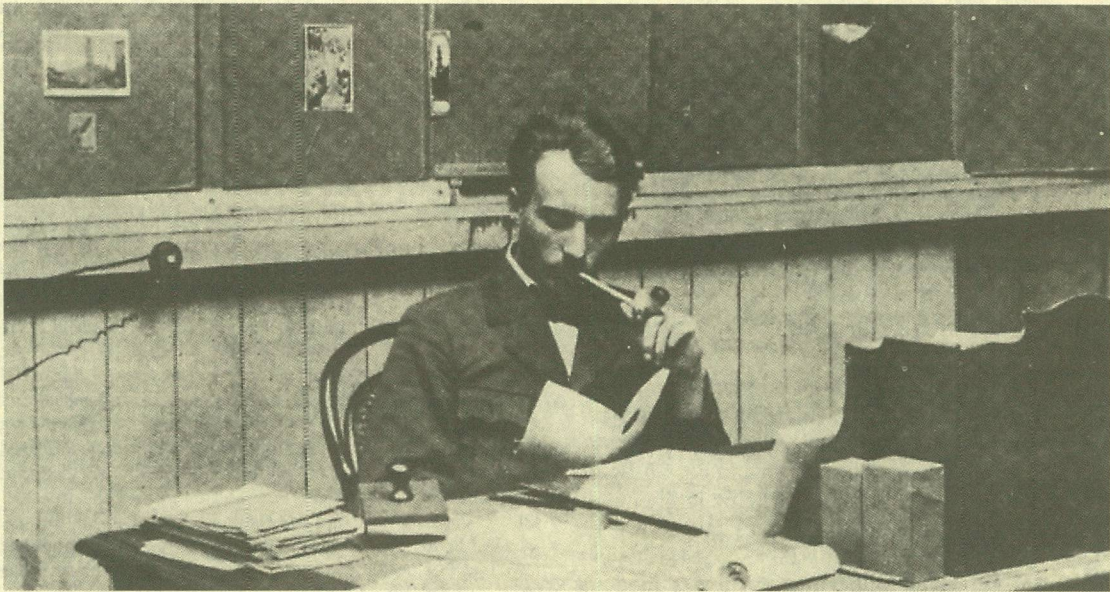

PILLECYN, Filip de (Hamme 25 maart 1891 – Gent 7 augustus 1962).

Volgde les aan de gemeenteschool en het Institut Saint-Joseph in Sint-Niklaas. Zijn humaniorastudies voltooide De Pillecyn aan het Klein Seminarie van Sint-Niklaas. Hij ging Germaanse filologie studeren in Leuven, waar hij in juli 1914 eindexamens aflegde. Daar sloot hij zich aan bij de studentenkring Met Tijd en Vlijt. In 1914 was hij er voorzitter van het Algemeen Katholiek Vlaamsch

Filip de Pillecyn behoorde tot de leiding van de Frontbeweging en viel tijdens de Eerste Wereldoorlog ook op als dichter. Daarna was hij onder meer hoofdredacteur van De VOS, stichter van het satirische blad Pallieter en medewerker van Volk. Hij verwierf grote bekendheid als auteur van novellen en romans. (G. DURNEZ)

Studentenverbond. In dat jaar werd hij aangeworven als eerste redacteur van *De Standaard* waarvan de publicatie evenwel ingevolge het uitbreken van de oorlog werd uitgesteld. De Pillecyn week bij het begin der vijandelijkheden uit naar Nederland en werd, dankzij de steun van Frans van Cauwelaert in Den Haag als vertaler verbonden aan het Office belge.

In 1915 vertrok De Pillecyn als oorlogsvrijwilliger over Engeland naar Frankrijk. Aan het front leerde hij de wantoestanden op Vlaams gebied kennen. Hij werd actief bij het **Secretariaat der Katholieke Vlaamsche Hoogstudenten** en in de **Frontbeweging** als secretaris van de Legervergadering en plaatsvervanger van 'ruwaard' **Adiel Debeuckelaere**. Tevens was hij medestichter van **Heldenhulde**. Samen met **Hendrik Borginon** schreef hij in 1917 het pamflet *Vlaanderens dageraad aan den IJzer*. Aan het front schreef hij een twintigtal gedichten, die in 1920 samen met werk van **Jozef Simons** verschenen in de bundel *Onder den Hiel*. Uit dezelfde periode dateert een verhalenbundel die in 1927 werd gepubliceerd onder de titel *De Rit*.

In 1919 werd De Pillecyn redactiesecretaris van *De Standaard*, waarin hij scherpe artikels schreef over de Vlaamse problematiek. Hij volgde voor de krant het proces-**Maurits Geerardyn** en publiceerde over de **amnestiekwestie**. Hieruit volgden de brochures *Het proces van den Veiligheidsdienst* (1921) en *Amnestie* (1922).

Na de Eerste Wereldoorlog werd De Pillecyn een van de leiders van het **Verbond der Vlaamse Oudstrijders** (vos), onder meer als medewerker en hoofdredacteur van *De vos*. Zijn aandacht ging in

de eerste plaats uit naar de antimilitaristische component in het programma van VOS. Hij nam mede het initiatief voor de IJzerbedevaarten en was er meermaals spreker.

In 1922 verliet De Pillecyn *De Standaard*, omdat hij de krant te minimalistisch vond in de Vlaamse kwestie en omdat ze te sterk de Katholieke Vlaamsche Kamergroep volgde. Hij werd hoofdredacteur van *De Tijd*, het dagblad van het Algemeen Christelijk Vakverbond. In datzelfde jaar stichtte hij het satirisch weekblad *Pallieter*. Toen *De Tijd* in 1925 bij *Het Volk* gevoegd werd, kreeg hij een jaar betaalde vakantie. Hij werkte zijn dissertatie over *Hugo Verriest* af.

Van 1926 tot 1933 gaf De Pillecyn les aan het atheneum in Malmédy. In 1931 verscheen van hem zijn roman *Blauwbaard*, terwijl hij ook enkele novellen en een studie over *Stijn Streuvels* voltooide. In Malmédy richtte hij een *Davidfondsafdeling* op, die weldra tot bloei kwam. In 1933 werd hij tot atheneumleraar benoemd in Mechelen. Hij werd er plaatselijk voorzitter van VOS en van de Katholieke Vlaamsche Landsbond. Van 1935 tot einde 1940 zat hij in de redactie van het cultureel maandblad *Volk*. Uit zijn verblijf in Malmédy kwamen in deze periode nog twee werken voort: *Hans van Malmédy* en *Monsieur Hawarden*. In 1939 schreef hij *De soldaat Johan*, waarvoor hij in 1942 de Prijs van de Vlaamse Provincies ontving. In de jaren 1930 schreef hij ook als losse medewerker bijdragen voor *Sportwereld* van Karel van Wynendaele onder de schuilnaam van Citroen, en literaire kronieken in *De Standaard*.

Na mei 1940 sloot De Pillecyn zich aan bij het

Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) en bij de Duitsch-Vlaamsche Arbeidsgemeenschap (DeVlag). In augustus 1940 ondertekende hij mede de oproep van Staf de Clercq voor een brede Vlaamse volksbeweging. In die zomer van 1940 maakte hij een radicaliseringsproces door; hij koos voor een 'nieuwe ordening' van het culturele leven. Hij richtte mee de "werkgemeenschap voor volksche kultuur" Volk en Kunst op en werd redactielid van Volk en Kultuur. Verder leidde hij de Kamer van Letterkundigen, een onderafdeling van de Federatie van Vlaamsche Kunstenaars. De Pillecyn sloot nauw aan bij DeVlag, toen nog een cultuurorganisatie. Op 13 oktober 1940 werd De Pillecyn benoemd tot lid van de Nederlandsche Cultuurraad, waarin hij samen met DeVlag-leider Jef van de Wiele de facto de leiding had. Hij nam ook nog de leiding op zich van het culturele tijdschrift Westland, maar verliet het blad kort daarna.

In mei 1941 werd De Pillecyn benoemd tot directeur-generaal voor het middelbaar onderwijs, hetgeen hij tot het einde van de bezetting bleef. In september 1944 werd hij afgezet als ambtenaar. Hij werd in 1947 tot tien jaar hechtenis veroordeeld, maar kwam in juli 1949 vrij. Van 1957 tot 1960 was De Pillecyn lid van het IJzerbedevaartcomité.

Zowel tijdens als na zijn gevangenschap bleef De Pillecyn een productief auteur, met onder meer *Mensen achter de dijk* (een voor de V.B. belangrijk werk vanwege de schildering van de toestanden in het 'Arm Vlaanderen' van zijn jeugd; 1949), *De veerman en de jonkvrouw* (1950), *Rochus* (1951) en *Face au mur* (gevangenisherinneringen; 1979) als belangrijke werken. Hij was de eerste auteur en steunpil-laar van boekengilde De Clauwaert en publiceerde (weer als Citroen) nog cursiefjes in *De Vlaamse Linie* en *De Volksunie*.

WERKEN: Artikelen in *De Standaard*, *De Tijd*, *Pallietier*, *De Vlaamse Linie*, *De Volksunie*; – met H. Borginon, *Vlaanderens dageraad aan den IJzer*, 1917; – *Het proces van den Veiligheidsdienst*, 1921; – *Amnestie*, 1922; – *Hugo Verriest*, 1926; – *Pieter Fardé*, 1926; – *Blauwbaard*, 1931; – *Renaat De Rudder*, 1931; – *Joe English*, 1932; – *Stijn Streuvels en zijn werk*, 1932; – *Hans van Malmédy*, 1935; – *Monsieur Hawarden*, 1935; – *De soldaat Johan*, 1939; – *Jan Tervaert*, 1947; – *Mensen achter de dijk*, 1949; – *De veerman en de jonkvrouw*, 1950; – *Rochus*, 1951; – *Vaandrig Antoon Serjacobs*, 1951; – *Aanvaard het leven*; – *Elisabeth*, 1961; – *Face au mur*, 1979; – *Mensen en dingen*, 1983.

LITERATUUR: B. van Vlierden, *De romankunst van Filip De Pillecyn*, 1961; – J. Florquin, *Ten huize van...*, I, 1971²; – R. Gronon, 'Filip De Pillecyn', in *Twintig Eeuwen Vlaanderen*, XIV, 1976, p. 293-296; – R. Baeyens, *Kiespijn der ziel. Journalistiek werk van Filip De Pillecyn*, 1981; – P. de Graeff, *Het journalistieke werk en de politiek-kulturele aktiviteit van Filip De Pillecyn*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1986; – T. Jamar en H. van de Cruyssen, *Gedachten van Filip De Pillecyn*, 1987; – D. Vanacker, 'Philippus Florentius De Pillecyn', in *NBW*, XIII, 1990; – K. de Meulder, H. Houwen en B. Moens (red.), *100 jaar Filip De Pillecyn*, 1992.

ILLUSTRATIE(S), zie: *De Clauwaert*, *Frontbeweging*, *Kredietbank*, literatuur.

FRANK SEBERECHTS